

FOTOS: PRIVATFOTOS

VULKANEN

med lyst til at smadre verden

På Rødovre Skole lærer børn i indskolingsklasserne at sætte ord og billeder på deres følelser. Metoden får ros af pædagoger og lærere, og målet er at begrænse konflikter, eksklusion og voldelig adfærd.

Hej 1. A. I dag starter vi med at lave humørbarometer. Kan I huske det? Jeg spørger, hvordan I har det, og så svarer I. Det højeste er 10, og det laveste er 1.

Camilla Obel lader øjnene vandre rundt i klasselokalet.

- Linda, hvad er du i dag?
- Mmm. Jeg er ... en 8'er, svarer Linda efter lidt betænkningstid.
- Louis, hvad med dig?
- Jeg er en 10'er, svarer Louis med en iver, der næsten letter den lille dregekrop fra stolen.
- Nikolaj. Hvor ligger du på barometeret?
- Jeg er en 4'er i dag. I hans stol er der mere ro på.

Vi er på besøg hos 1. A på Rødovre Skole i København. Viserne på klasseuret har lige passeret 12, og for få minutter siden myldrede eleverne ind i lokalet. I dag skal de hverken regne plustabeller eller øve sig i at skrive. I halvanden time står der i stedet 'Vredeshåndtering' på skoleskemaet.

Undervisning kan man ikke helt kalde det endnu. Men det bliver det på sigt, og de foreløbige erfaringer er gode, vurderer psykologerne Maria Dressler og Kasper Mikladal.

For tre år siden begyndte de at udvikle et lignende undervisningsforløb, der udfordrer dogmet om, at vrede er noget, der skal behandles. Det hedder Diamantforløbet, og det er udviklet til vredeshåndtering hos unge mellem 15 og 25 år. Foreløbigt er 80 professionelle med forskellig faglig baggrund blevet uddannet til at undervise i Diamantforløbet.

Nu arbejder Maria Dressler og Kasper Mikladal på at udvikle et undervisningsforløb til indskolingsklasser, og 1. A. på Rødovre Skole hjælper psykologholdet på vej.

- Den største forskel på de to forløb er, at vi i forløbet, der er målrettet vrede unge, tager eleverne ud af klassen og arbejder med dem for sig. I indskolingsklasserne forsøger vi at arbejde med selve kulturen i klassen og ikke

kun med de få, som larmer mest eller udfordrer fællesskabet med deres reaktionsmåder, siger Maria Dressler.

Det handler om inklusion, men i et børneperspektiv, påpeger hun.

Dynamit, drage og vulkan

Det faglige udgangspunkt er, at vrede er normalt, og undervisningsforløbet skal udstyre børnene med en forståelse og et sprog, så de kan tale om, hvad de føler. På den måde lærer børnene at bruge andre værktøjer til at håndtere vredesudbrud end at slå, råbe og kaste med ting.

- Det er ikke vigtigt for vores program, at vi på forhånd ved, hvem der er det vrede barn i klassen. Statistisk set sidder der altid et par børn i en klasse med en ADHD-diagnose. Men vores mål er, at de børns handlinger også skal forstås meningsfuldt af de andre børn i klassen. Det kunne vi ikke opnå, hvis vi udpegede de vrede børn fra starten, siger Maria Dressler.

René Strand er kontaktpædagog på Rødovre Skole, og han har også været involveret i udviklingen af indskolingsforløbet fra starten:

- Forløbet er knap så teoretisk og mere praktisk anvendeligt. Jeg får konkrete værktøjer med mig ud i klasserne, som jeg kan bruge, uanset om det er en velfungerende eller dysfunktionel klasse.

Midt på gulvet i klasselokalet har Maria Dressler spredt nogle tegninger ud i A4-størrelse.

- Kan I se, hvad den her ligner? spørger Camilla Obel eleverne og holder en tegning op i luften.

- Den ligner dynamit, svarer Nikolaj, mens han studerer tegningen af en stang dynamit med et tidsindstillet ur. Dynamitten har arme, ben og et vredt ansigt.

Hvordan bliver man vred som dynamit? spørger Camilla Obel.

- Dynamit betyder, at jeg får lyst til at slå, siger Nikolaj.

Camilla Obel lægger bombetegningen fra sig og samler en tegning af en drage op.

- Louis, hvordan bliver man vred som en drage?

>

BAGGRUND

Rødovre Kommunes udviklingsprojekt, Diamantforløbet, er beskrevet i artiklen "De unge vrede", Psykolog Nyt 17/2014. Læs desuden nærmere om projektet på diamantforlobet.dk.

- > - Man bliver rigtig gal. Man får lyst til at slå. Fx hvis nogen gør dumme ting derhjemme, så går jeg ind og græder. Og så bliver jeg så vred, at jeg kommer til at sige et bandeord.

Camilla Obel samler dagens sidste tegning op. Den forestiller en vulkan med lava, der sprudler ud fra toppen. Hun spørger 1. A., hvordan vulkanen har det.

- En vulkan er så sur, at den får lyst til at smadre hele verden! svarer Mathilde.

- Den samler vreden nede i maven og skyder lavaen ud og flipper helt ud og smadrer hele sføen, supplerer Nikolaj.

Ord på følelserne

De såkaldte vredesbilleder er en afgørende brik i undervisningen.

- Vi har udviklet dem i samarbejde med en psykolog og grafiker og med børnene selv. Tegningerne bruges i undervisningen for at få eleverne til at tænke over og tale om, hvad det er for nogle følelser, de forbinder med det, de ser på tegningerne, forklarer Maria Dressler.

- Jeg er ret overrasket over, hvor hurtige børnene er til at identificere følelserne og sætte ord på, hvordan de har det.

Tegningerne er metaforer på vrede og er så vidt muligt neutrale i udtrykket. Det er en bevidst taktik.

- Det er afgørende, at børnene ikke tænker, at en af tegningerne forestiller noget, som de ikke har lyst til at identificere sig med, siger Kasper Mikladal.

Et rent negativt billede skaber negative og forsimplede associationer hos børnene. Det hjælper dem ikke med at forstå, at følelser er komplekse, og at en klassekammerat ikke er vred hele tiden, men kun nogle gange.

- Det kan jo godt være, at dragen kun er "på besøg" i skolen, men måske ikke derhjemme eller i andre sammenhænge, forklarer han.

Det handler dagens sidste øvelse om.

- Nu skal I kigge på tegningerne og finde ud af, hvilket billede der passer godt til jer, siger 1. A.'s lærer.

Få sekunder senere ligger børnene og deres blanke, hvide A4-papirer spredt ud over hele gulvet, og med en blyant i hånden har de kastet sig ud i at tegne hver deres vrede-tegning.

- Jeg er en bombe, siger en af pigerne og smiler.

Kl. er 13.30 er dagens vredesundervisning ved at være slut. Camilla Obel runder af:

- Næste gang vi skal være sammen, snakker vi om de her billeder, I har tegnet, og om hvad man kan gøre for at gøre jer mere vrede. Og hvad man kan gøre for at gøre jer mindre vrede. Så kan jeres klassekammerater også lære lidt om jer. ■

Henning Due, pressekonsulent